

Priopćenje za javnost o rezultatima anketa o provedbi nastave na daljinu na Sveučilištu u Zagrebu za razdoblje 16. ožujka – 21. travnja 2020.

Sveučilište u Zagrebu prikupilo je podatke o izvođenju nastave na daljinu od studenata te prodekana za nastavu, studente i kvalitetu Sveučilišta u Zagrebu.

Provedenim anketama željelo se utvrditi aktualno stanje nastave iz perspektive prodekana i studenata, analizirati prednosti i nedostatke, te na temelju analize dobivenih podataka adekvatno odgovoriti na potrebe nastavnika i studenata.

Internetskim anketama, koje su bile otvorene od 16. do 20. travnja za prodekane, odnosno od 17. do 21. travnja 2020. za studente, **pristupilo je 3067 studenata te prodekani fakulteta i jednog sveučilišnog studija (35). Analiza** obiju anketa **obuhvaća: organizaciju i spremnost izvođenja nastave na daljinu, tehničke preduvjete te vrjednovanje nastavnog procesa.** Anketiranima je zaključno omogućeno u pitanjima otvorenog tipa iznijeti prednosti i nedostatke, prijedloge i napomene vezane uz nastavu na daljinu.

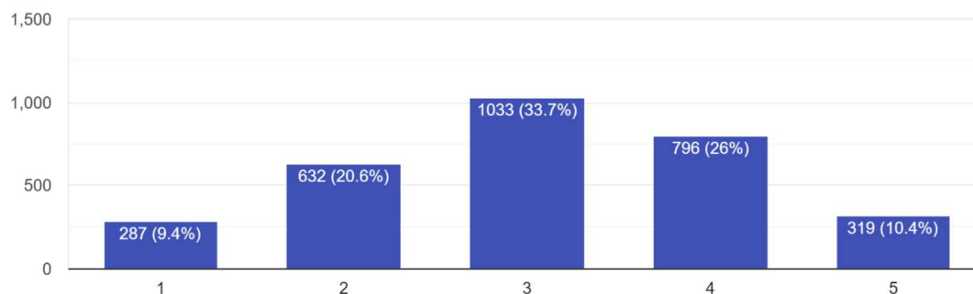
Organizacija nastave na daljinu

U organizaciji nastave na daljinu postoje razlike među fakultetima/akademijama u spremnosti na ovakvu vrstu nastave, ali i u mogućnosti uspostave s obzirom na specifičnosti, područje i način provedbe. To se prvenstveno odnosi na umjetničke akademije i na fakultete na kojima se provode pretkliničke i kliničke, laboratorijske i terenske vježbe. Razlike su uočljive te ovise i o studijskom programu i o određenom predmetu, ali i o veličini nastavnih grupa.

O **načinu organizacije nastave na daljinu** na sastavnicama, 80% prodekana odgovorilo je da se nastava odvija sustavno, uz preporuku uprave da se koristi određena platforma, alat za videokonferenciju ili način za komunikaciju sa studentima. Njih 20% navelo je da svaki nastavnik koristi individualno odabrane komunikacijske alate, odnosno da je nastava organizirana individualno.

Kako su studenti ocijenili (ocjenama 1 – 5) **zadovoljstvo organizacijom nastave** vidi se na sljedećem grafičkom prikazu:

3. Ocijenite svoje zadovoljstvo organizacijom nastave na daljinu.
3,067 responses

Na upit **jesu li nastavnici spremni izvoditi nastavu na daljinu**, 94,3% prodekana odgovorilo je potvrdno. **Snalaženje nastavnika** u izvedbi nastave na daljinu **većina studenata smatra više nego dobrim (67,5%), izvrsnim ga ocjenjuje njih 11,8%, a neznan postotak (6%) snalaženje ocjenjuje nezadovoljavajućim.**

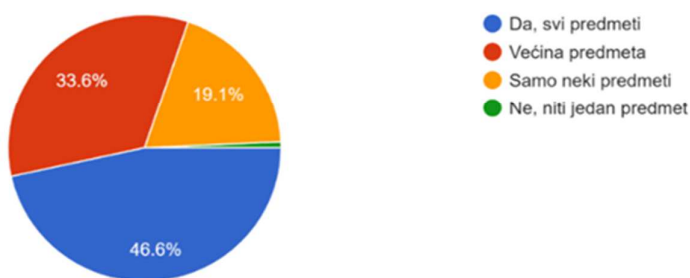
Da su **svi potrebni nastavni materijali u potpunosti dostupni studentima** tvrdi 85,7% prodekana. Ujedno njih 74,3% navodi da knjižnice njihovih sastavnica omogućuju takav pristup, a 22,9% da takva mogućnost ne postoji. Također i dio studenata ukazuje kako nema dostupnu svu potrebnu literaturu i kako neke knjižnice nisu omogućile pristup građi.

Prodekani su se izjasnili **na koliko se predmeta** na njihovoj sastavnici **odvija nastava na daljinu**: 74,3% prodekana procijenilo je da se nastava na daljinu odvija na svim predmetima, njih 22,9% da se nastava na daljinu odvija na 75% predmeta, dok je 2,8% prodekana procijenilo da se nastava na daljinu odvija na 50% predmeta.

Jednako kao i za procjenu prodekana, donosimo i **procjenu studenata na koliko se predmeta odvija nastava na daljinu**: svi (46,6 %), većina (33,6 %), neki (19,1 %) i niti jedan (0,7 %):

1. Je li na Vašem fakultetu/akademiji organizirana nastava na daljinu?

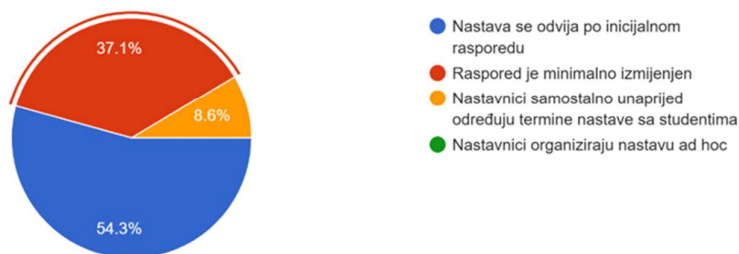
3,067 responses

Odgovori prodekana pokazali su **da se nastava na daljinu odvija po inicijalnom rasporedu**, što je potvrdila više od polovica anketiranih prodekana (54,3%). Minimalne izmjene u rasporedu navodi njih 37,1% , a 8,6% odgovorilo je da nastavnici samostalno unaprijed određuju nastavu sa studentima.

2. Raspored odvijanja nastave

35 responses

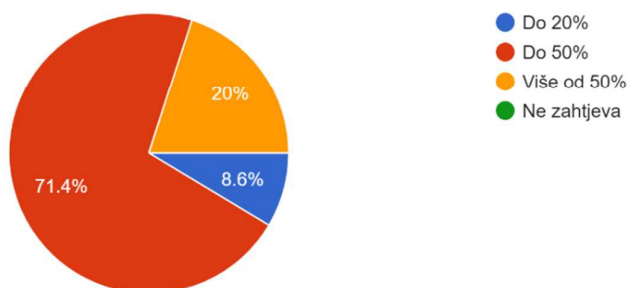
U **studentskim komentarima pronalaze se primjedbe** na nejasan raspored i preklapanje pojedinih predavanja, a kritika studenata usmjerena je i na veliku količinu zadataka koje dobivaju istovremeno za više predmeta, što se nepovoljno odražava na vrijeme učenja i pripremu ispita. Rezultati ankete također pokazuju neusklađenost zahtjeva prema studentima unutar studijskog programa i nastavne godine što rezultira preopterećenošću.

Povećano opterećenje nastavnika

U odnosu na klasično odvijanje nastave, **čak 71,4 % nastavnika smatra da je potrebno uložiti do 50% više pripreme.**

13. Prema vašem saznanju, zahtjeva li nastava na daljinu na vašoj sastavnici više pripreme u odnosu na klasično odvijanje nastave? Procijenite u postocima.

35 responses

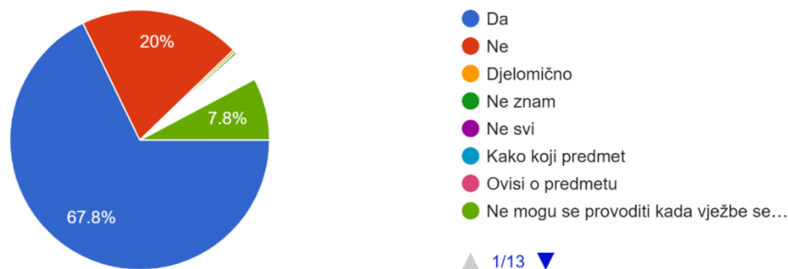

Praktična nastava

Unatoč ograničenjima na fakultetima se i dalje provode praktični oblici nastave. Prema izjavama 67,8% studenata na njihovim fakultetima/akademijama taj se oblik nastave provodi u potpunosti ili djelomično, što je vidljivo i na sljedećem grafičkom prikazu. Napominjemo, a to navode i studenti i prodekani, **da je za neke nastavne predmete nemoguće adekvatno organizirati nastavu na daljinu**, što se uglavnom odnosi na umjetničke akademije, biomedicinsko područje, laboratorijsku izvedbu nastave.

18. Provode li se vježbe/seminari i drugi oblici praktične nastave u sklopu nastave na daljinu?

3,067 responses

Provjera znanja

Ankete pokazuju da se u ovom razdoblju provodi i provjera znanja, pisano i usmeno: provode se ispiti, kolokviji kao i provjera u sklopu vježbi i seminara. Plan provođenja provjere znanja, ispita i kolokvija na nekim se fakultetima/akademijama promijenio **jer je zbog novonastalih okolnosti došlo do određene neinformiranosti studenata**. Njih čak 56,1% navodi kako nije upoznato s planom provedbe provjere znanja, 32,6% je upoznato, a ostali kažu kako su za neke predmete upoznati, a za neke ne.

Prilagodba nastave za studente s poteškoćama

Prodekani su se referirali i na **način organizacije nastave na daljinu za studente koji** zbog bolesti, oštećenja ili poremećaja **imaju** stalne, privremene ili povremene **teškoće** u realizaciji svakodnevnih akademskih obveza. Uvidom u komentare vidljivo je da predmetni nastavnici prilagođavaju nastavu, predviđene su prilagodbe po predmetima, a nastavni materijali digitalno se prilagođavaju u izravnom dogovoru sa studentom ili se po potrebi šalju

poštom na osobne adrese studenata. Podrška im je osigurana i unutar programske podrške i tehničkih uvjeta koji se koriste u sustavu nastave na daljinu.

O prednostima i nedostacima nastave na daljinu

Obje skupine ispitanika imale su mogućnosti u otvorenom tipu pitanja navesti prednosti i nedostatke izvođenja nastave na daljinu kao i dodatne napomene i prijedloge.

Provođenje nastave na daljinu u ovim izvanrednim okolnostima **pokazalo je da se određeni oblici nastave mogu i u budućnosti uspješno provoditi** na daljinu, posebice oni u koje su implementirani dodatni interaktivni sadržaji i osuvremenjen proces poučavanja.

Studenti preferiraju sinkrone aktivnosti (npr. audio i videokonferencije), uz dodatna objašnjenja, dok im je kroz asinkrone omogućena veća sloboda u organizaciji vremena. **Većina njih ipak ističe da nastava na daljinu ne može zamijeniti klasični oblik nastave.**

Nedostatci provođenja nastave na daljinu ogledaju se prvenstveno u problemima i ograničenjima tehničke i organizacijske prirode: **brzina i dostupnost kvalitetne internetske veze** u kućnim uvjetima, što je kod nekih još pojačano posljedicom potresa, nespremnosti nekih nastavnika i studenata za korištenje dostupnih informacijsko-komunikacijskih alata.

Nemogućnost ostvarivanja praktičnih ishoda učenja tj. **provedbe pretkliničke, kliničke, praktične i laboratorijske nastave** vezane uz specifičnu laboratorijsku opremu i licenciranu programsku podršku te stručne prakse, terenskih vježbi također je jedan od nedostataka. **Nastavnici ističu dodatno opterećenje za pripremu nastave, a studenti za izvršavanje zadataka i usklađivanje s drugim obavezama te učenje za ispite.**

Studenti prepoznaju pristupačnost većine nastavnika i njihov dodatni angažman u izvođenju nastave, ali u nekim slučajevima ukazuju na poteškoće u uspostavi komunikacije kao i nedostatno razumijevanje za uvjete u kojima žive i studiraju. S druge strane **poteškoće se javljaju i u angažmanu studenata jer se, unatoč trudu nastavnika, samo od dijela studenata dobiva povratna informacija.**

Zaključak

Nastava na daljinu odvija se u izvanrednim okolnostima pa treba iskoristiti sve prednosti, a pokušati umanjiti nedostatke. Na tom putu pomaže nam Centar za e-učenje Sveučilišnog računskog centra Sveučilišta u Zagrebu koji uspješno odgovara na sve izazove.

Rezultati anketa nedvojbeno pokazuju da provedba nastave na daljinu zahtijeva značajno povećan angažman nastavnika, a i da sam proces prilagodbe drugačijem nastavnom procesu zahtijeva dodatno vrijeme, organizaciju i kontinuirano usavršavanje nastavnika. Prikupljeni podaci omogućit će upravama sastavnica i Sveučilištu planiranje i poduzimanje mjera koje vode daljnjem unaprjeđenju kvalitete nastave na daljinu i pomažu u promišljanju prilagodbe vrjednovanja ishoda učenja te napredovanja studenata kroz studij.

Zahvaljujemo prodekanima fakulteta/akademija i studentima na suradnji u ispunjavanju anketa, a nastavnicima, studentima i upravama na iznimnom angažmanu u provedbi nastave u ovim izvanrednim okolnostima.

U Zagrebu, 28. travnja 2020.

Rektor
prof. dr. sc. Damir Boras